

Vergaderjaar 2014–2015

32 637

Bedrijfslevenbeleid

Nr. 183

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 28 mei 2015

Het Europese onderzoeksprogramma Horizon 2020 ondersteunt bedrijven en kennisinstellingen in het mogelijk maken van innovatieprojecten. Mijn inzet is erop gericht dat Nederlandse bedrijven hiervan optimaal profiteren.

Naar aanleiding van mijn toezegging in het AO Bedrijfslevenbeleid en Innovatie van 19 november 2014 (Kamerstuk 32 637, nr. 167) en de beantwoording van schriftelijke vragen van het lid Van Veen (Aanhangsel Handelingen II 2014/15, nr. 489), informeer ik uw Kamer over de deelname van Nederlandse bedrijven aan mkb-georiënteerde onderdelen van Horizon 2020. Daarbij ga ik ook in op de wijze waarop de overheid het mkb ondersteunt om hun slagingskansen te verhogen.

Deelname mkb aan Horizon 2020

Het mkb-instrument van Horizon 2020 is opgezet voor internationaal georiënteerde bedrijven met de ambitie om te groeien. Het instrument ondersteunt bedrijven in de ontwikkeling van innovatieve oplossingen en het verkennen van nieuwe markten. Het Horizon 2020 mkb-instrument bestaat uit drie fasen waaraan bedrijven kunnen deelnemen:

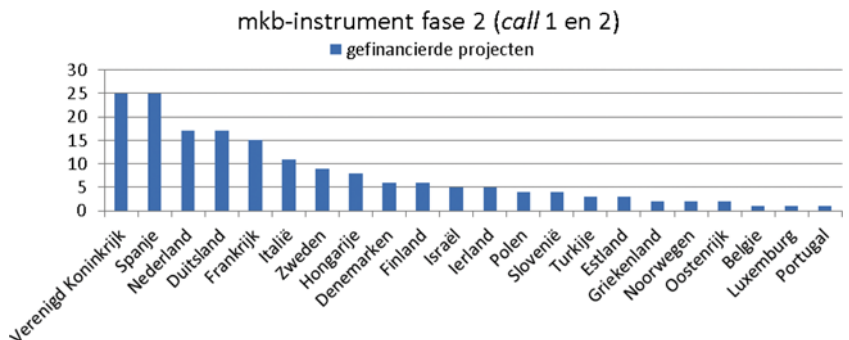
- In fase 1 kunnen bedrijven een subsidiebedrag van € 50.000 verkrijgen voor de eerste stappen in een onderzoeksproject, zoals een haalbaarheidsstudie.
- In fase 2 kan per bedrijf tot € 2,5 mln. worden verkregen voor de ontwikkeling van producten voor marktintroductie.
- In fase 3 kan een bedrijf ondersteuning krijgen bij het aantrekken van financiering in de vorm van een lening, krediet of participatie voor de verdere commerciële uitrol. Voor deze fase komen alle bedrijven die aan fase 1 of 2 hebben meegedaan automatisch in aanmerking.

Voor fase 1 zijn er inmiddels 3 *calls* afgerond. In de tweede en derde *call* hebben Nederlandse mkb'ers zich gerevancheerd voor de trage start in de eerste *call*: de slagingskans in *calls* 2 en 3 lag 2 procentpunten hoger dan

het EU-gemiddelde. Belangrijker dan de verbetering van de resultaten in fase 1 is dat Nederlandse bedrijven goed presteren in de tweede fase. Voor de tweede fase is namelijk 88% van het totale budget voor het mkb-instrument in 2014 (€ 253 mln.) geoormerkt. Voor fase 2 zijn er 2 *calls* afgerond waarbij er in totaal 17 Nederlandse bedrijven bij succesvolle aanvragen zijn betrokken. Daarmee is ongeveer één op de tien deelnemers afkomstig uit het Nederlands midden- en kleinbedrijf. De slagingspercentages in fase 2 lagen voor Nederlandse mkb'ers boven de EU-gemiddelden.

Slagingspercentages Horizon 2020 mkb-instrument

	Fase 1			Fase 2	
	Call 1	Call 2	Call 3	Call 1	Call 2
Nederland	4%	11%	13%	19%	13%
EU	6%	9%	11%	11%	12%

Het mkb neemt tevens deel aan Horizon 2020 via Eurostars-2. Eurostars-2 is een internationaal programma dat door 33 deelnemende landen en de EU wordt gefinancierd. Eurostars-2 is met name gericht op het high-tech mkb en ondersteunt bedrijven en kennisinstellingen die met buitenlandse partijen in Europa willen samenwerken in projecten die gericht zijn op marktgericht technologisch onderzoek en ontwikkeling. In 2014 is Eurostars-2 van start gegaan in vervolg op het zevenjarige Eurostars-1 programma dat eind 2013 afliep.

Nederland behoorde in Eurostars-1 tot de top 5 van landen met het hoogste aantal ingediende en gefinancierde projecten. Wegens het succes van dit programma, heeft het kabinet en de Europese Commissie het budget voor Eurostars-2 verdriedubbeld. In Eurostars-2 weet Nederland de positieve lijn van Eurostars-1 door te trekken. Waar *Call* 1 nog een trage start kende, was *Call* 2 succesvol voor Nederland, met 27 gefinancierde projecten en een slagingspercentage van 34%. Daarmee had Nederland het hoogste aantal gefinancierde projecten en bovendien 3 projecten in de top-5 van de internationale rangschikking.

De bovenstaande resultaten in het nieuwe Horizon 2020 mkb-instrument en Eurostars-2 zijn mede te danken aan de toegenomen mogelijkheden voor bedrijfsdeelname in Horizon 2020. Het Nederlandse bedrijfsleven doet het goed in Horizon 2020 met een budgetaandeel van 31,4%. Onder het zevende kaderprogramma voor onderzoek en technologische ontwikkeling (KP7) was dit budgetaandeel 22%. Over het geheel genomen heeft Nederland, op basis van voorlopige cijfers, in het eerste jaar van Horizon 2020 goede resultaten behaald met een bedrag van € 537 mln. Het retourpercentage van 8,1% is een stijging ten opzichte van het

retourpercentage van 7,4% onder KP7. Het resultaat is ook hoger dan het retourstreefcijfer in de EZ begroting van 7%.

Ondersteuning van bedrijven

Het succes van Nederlandse bedrijven in Horizon 2020 is afhankelijk van een groot aantal factoren en kan daarom per *call* variëren. Zo zijn bedrijven er in eerste instantie zelf voor verantwoordelijk dat hun aanvraag innovatief, commercieel haalbaar en kwalitatief goed is. Desalniettemin is het mijn inzet dat Nederland met de deelname aan het Horizon 2020 mkb-instrument en Eurostars-2 tot de Europese top behoort. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) biedt daarom ondersteuning aan bedrijven die willen deelnemen aan deze programma's. In 2014 en 2015 zijn daartoe verschillende activiteiten ontplooid, gericht op informatievoorziening, trainingen en het voeren van adviesgesprekken.

Het Nederlands biotech bedrijf Solynta (Nationaal Icoon) is een van de bedrijven die met succes door RVO is ondersteund in het opstellen van een aanvraag voor het Horizon 2020 mkb-instrument. Belangrijke succesfactor is dat het bedrijf zich al in een vroeg stadium meldde, zodat de RVO advies kon geven gedurende verschillende stadia in het aanvraagproces. Dat kwam de kwaliteit en slagingskans van het voorstel ten goede. Binnen het thema «resource efficient eco-innovative food production and processing» was Solynta 1 van de 3 indieners die in aanmerking zijn gekomen voor subsidie. De overige 27 indieners binnen dit thema hebben de benodigde drempelwaarde niet gehaald.

Om bedrijven een goede ondersteuning te kunnen bieden in de aanvraagprocessen voor het Horizon 2020 mkb-instrument en Eurostars-2, voorziet de overheid bedrijven van informatie via de website van RVO en bijeenkomsten door het hele land. Bij de organisatie van voorlichtingsbijeenkomsten werkt RVO samen met regionale ontwikkelingsmaatschappijen. Zo is er met de Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij een masterclass georganiseerd waarbij ook adviesgesprekken werden aangeboden. Op 3 juni vindt een evenement plaats waarbij Nederlandse mkb'ers worden geïnformeerd over de mogelijkheden van Eurostars-2. Tevens is er ongeveer 5 keer per jaar een training voor het schrijven van projectvoorstellen.

Om mkb'ers te ondersteunen bij het indienen van kwalitatief goede projectvoorstellen heeft RVO bijzondere aandacht voor het voeren van adviesgesprekken. Zes van de dertien succesvolle hoofdindieners zijn door RVO geadviseerd¹. Wanneer indieners een goede beoordeling hebben gekregen maar net onder de drempelwaarde voor subsidietoekenning zijn gerangschikt, begeleiden RVO-adviseurs hen om hun projectvoorstellen te verbeteren en nogmaals in te dienen. Naast de adviesgesprekken met mkb'ers, voert RVO adviesgesprekken met brancheverenigingen en regionale ontwikkelingsmaatschappijen.

Het Ministerie van Economische Zaken zet er in samenspraak met alle betrokken partijen op in dat Horizon 2020 kansen blijft bieden aan het innovatieve mkb.

Zo werken we er ook in Europees verband aan om onze economie innovatiever en sterker te maken.

De Minister van Economische Zaken,
H.G.J. Kamp

¹ Vier Nederlandse begunstigden waren partner in een samenwerkingsproject